

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLÓNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 " 50 kr.
 Negyedévre . . . 2 " 50 kr.
 Egy órára . . . 1 "

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi Imre nyomdájában**, azután Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábos példát 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdetéseknek leengedése történik. Hétfőn minden hirdetés után 30 kr. Nyitári költségek minden sora 20 kr. A hirdetéseknek valamint a nyitári költségeknek egyedül a kiadó iródnak véstek fel. Az előfizetési és hirdetésmények a kiadóhivatalba, a lap szerkesztésébe tartozó közlemények a szerkesztésig iródnak csaknem mindig, a kiadóhivatalba.
 nagyjutozó Jóna-ház 1704. szám alatt

Verhovay Czeplédén.

Verhovay képviselő ur, mint köz tudomásu dolog, nem ért egyet Andrassy Gyula gróffal, valamint Bismarck herceg sincs azon szerencsés helyzetben, hogy a tisztelt képviselő urnak barátságával díszkedhetnének. Az említett két államférfi bécsi találkozásánál mi volt tehát természetesebb, mint az, hogy Czepléd város érdemes képviselője, a szélső baloldal jóvendő vezére, szintén előadja nézetét a politikai helyzetéről, leleplezve egyszersmind Bismarck és Andrassy fondorlatait, kik nem egyébrt szövetkeztek, csak a francia köz társaság leverése végett, mely ellen a három császár — mert a muszka szintén részes e szövetségben — most egyetért erővel fogja megindítani a háborút.

Bismarck meguntá már, hogy ilyen békeszerető, tisztességes kormánya legyen Franciaországának, a melyikkel barátságosan megélhet a német és siet, hogy a köz társaságot megbuktatva visszaállíthassa a trónt, melynek első dolga lesz a németekkel összeveszni. Közönös jözanessz ember erre ugyan azt mondáná: "Csak nem bolondult meg az a Bismarck? De Verhovay ur agyrendszereinek sajátosság alkantánál fogva mindent más színben lát, mint mi közönös ember haladók.

Igy történhetett meg, hogy hozzá járulván dicséretes buzgalma, melyet az előszókbán és csapásokban keringő politikai hírek fölmutatásában kifejejté, soha el nem mulaszt, czeplédi választóit arról a merényletről is értesítette, melyet szintén Bismarck és Andrassy főztek ki, hogy Andrassy számára birodalmi kancellárságot fognak fölállítani Bécsben, "még a látszatát is kitörülve Magyarország földrajzi önállóságnak." Közönös jözanessz ember erre is azt mondáná ugyan, hogy elment annak a Bismarcknak az esze, hogy homlokegyenest ellenkező tanácsot ad osztrák dynasztának, mint a mit eddig tanácsolt s most már nem Budapestre akarja áttétetni a súlypontot, hanem Bécsbe? De mi köze van oly kiváló politikusnak, mint Verhovay ur a közönös ember jözanessz?

Semmi, egyáltalán semmi s hogy ezt még inkább bebizonyítsa, áttért beszédében arra, hogy a kormány új adójavaslattal akar előállni, de a nép majd segít magán. "Az új és új adók behozatala mindentüzt végül az adók megtagadására és forradalomra vezet." A képviselő ur nem mondja, hogy tiszék le Tisza Kálmán fejét; csak figyelmezteti a népet, hogy I-ső Károlynak azért gurult le feje a hóhérbárd alatt s XVI Lajost is azért fejezték le, mert új adókat akartak behozni. A képviselő ur nem lázi, a képviselő ur csak megmagyarázza a népnek, hogyan bántak el másutt azokkal, kik új meg új adókkal akarták nyuzni a népet.

A lelkesedés itt érte el tetőpontját. A tisztességes fajta ember mind elpusztult a térről s a szélső bal leendő

vezére folytatta előadását, fölvilágosítván bámuló hallgatóit, hogy az osztrák-magyar hadsereg tükölete párja a Nagy Sándor és Dzsingiz khán hadseregeinek s hódító és irtó háboru ura késszül az egész világ ellen, hogy kifoszsa a népeket, a mire némely hallgatója azon szerény nézetét nyilvánította, hogy "hászen jó lesz az ugy."

Szavainak e hatását tapasztalván a képviselő ur, jónak látta abba hagyni a hadsereg kérdésének további bolygatását s áttért az iparos mozgalomra, megígérvén, hogy tollával ezután is életre halálra küzdeni fog a derek hazai iparosok érdekeiért, de gyártmányai ket nem veszi.

Idáig tartott azon jeles fiatal ember czeplédi nyilatkozata, ki hivatva van a függetlenségi párt élére állani. Gratulálunk.

A védőtörvény. Azon rövid törvényjavaslat, melyet a kormány a hadsereg eddigi létszámának további 10 éven át való fenn tartása iránt fog az országgyűlés elé terjeszteni, semmiképen sem érinti magát a védőtörvény kérdését. A kormányok a közös hadügyminiszterrel egyetértéssel erre nézve is szándékoznak azonban módosításokat javaslatba hozni. A két törvényhozás el — azonban valószínűleg sokkal később — egy nagyobb terjedelmű javaslat fog terjesztetni, mely a védőtörvény ezen módosításainak tervezetét fogja magában foglalni.

E javaslat magyar szövegének a reichsrath elé terjesztendővel nem kelledd azonosnak lennie, elvei és alapvonalai azonban mindenesetre a közös hadügyminiszteriummal együttesen fognak megállapítani. E módosításoknál nem csak az egyéves önkényes szolgálat intézményéről van szó, melyre nézve kiváltékon azon kérdés bir fontossággal, hogy az önkényesek egy része, — sorsuzás alapján — nem volna-e a Landwehrhez, illetve a honvédséghez beosztandó, hanem még több más nem lényegtelen intézkedésről is (B. C.)

A szerb kongresszust, ugy látszik, józanosság és időmosság fogják vezérelni. Vasárnap a kongresszus ülés után negyven kongresszusi tagból álló küldöttség jelent meg Brancschi és Szubotics kongresszus-tagok vezetésével a királyi biztossal s kijelenté, hogy feltétlenül a királyi biztos megújító beszédjének nyilatkozatait szívesen kíván eljární. A patriarkánál a diszebeden élnek zaviók közt ő felségére és a magyar kormányra mondattak felköszöntések.

Auersperg Carlos herceg fölmentett az osztrák urak házának elnökségétől.

Hadzsi Loja pörét Szerajevóban befejezték. Öt évi börtönrre ítéltett, melyet a thesianstadti várbán fog tölteni.

Szeged ujjalakítási terve.

A szegedi kir. biztos a tanács 29-én délután tartott ülésében a város ujjalakítására vonatkozó Lechner Lajos a muszki osztály főnökének tervét terjesztette elő, mely felett a tanács elismerését fejezte ki a kir. biztos ur és a muszki főnök iránt.

A tervezet mindenek előtt a város területének árviz ellen való biztosítására terjed ki, a mely legcélszerűbben az hegyen egy a város közelében épült védelmező körtőlással, továbbá az utcáknak feltöltésével értnék el. — Más-

sodik sorban a város új beosztása és szabályozása.

A vár átengedése s ennek folytán annak lerombolása, a nagy körút által határolandó belváros szabályozásánál tág tér nyit szabályos háztömbök kijelölésére, egyes tág utcák kihalására és ezen új városrészek az egész belvárossal összefüggésbe való hozatalára.

A zavart utcahálózat helyett rendszeres utcavonalak állapítandók meg.

Az utcahálózat váza nagyban két központi félkör alakú széles utcát (körutat) mutat, mely mindig a Tiszaparttól indul s ismét a Tiszapartig terjed, csak egy esetben csatlakozik egy már közlekedési főterhez: az államvasutak indóházánál. Ezen félkörökből indul — mindig a főközlekedés irányában — 4 nagyobb forgalmi és 3 kisebb forgalmi sugárút, melyek egymás közt — tekintettel a létező utcák hálózatára, lehetőleg több egyenes utca által vannak kapcsolva.

A terek, a séták és az ültvények egyes városrészekben lehetőleg egyenletesen vannak szétosztva, figyelemmel mindig a niveauviszonyokra.

A főutcákhoz és újonnan tervezett közterekhez szükséges terület kisajátítási költésége, a nyert területek által, csak részben fedeztetik. A közterekhez szükséges kisajátítások azonban csekély költséget fognak igényelni, mert azok többnyire csak mély s kisebb értékkel bíró területekre terveztek.

Egész utcahálózatok átalakítása esetében a területek szükséges kisajátítása és tagosítása szükséges, lehetőleg kölcsönös kiegyenlítéssel. A vár lerombolása által nyert és a környéken már is létező üres telkek elárulása idő föltyán bőven fedezendő a netalán kívánatos kisajátításokat.

Az után meghatározatnak az építési rendszer szabályok vezérelve; ezek közül két nevezetesebb pont a következők:

a) csak téglából vagy kőből építhetők, zsinylett vagy cserépfedessel, különösen a nagykörút mentén, a kiskörút és nagykörút mentén s a kiskörút és nagykörút között;

b) a kiskörút mentén s a kiskörút és a Tiszapart közti házak szírd anyagból emeltre épüljenek és a zsinylett kizárásával teljesen tűzmentes anyaggal fedessenek.

A tervezet aztán a kereskedelem, közlekedés és forgalom érdekeiről szól. A Tiszapart rakparitá alakítandó. A Bánattal a közlekedést 9 hónapát át egy hajóbíd közevűti. A Tiszán a mostani hid helyett egy állandó hid építendő. — Végül az egész s é g ü g y i intézkedéseket, és a középületek, valamint a közterekről emlékezik meg a tervezet, melyek érdekében hasonlólag helyes intézkedéseket ajánl.

A kivitel s sorozat a 1880-ik évben a következőkben állapítandó meg.

1. A mennyiben a vizzálls engedi a Tiszaparton, a nagykörútnak a tiszapartit érintkezési pontján az állami vasút hidjára, a rakpart teljes kiépítéséig, míg a nagykörút és a gyártelep közti rész mint egyszerű védőtöltés véglegesen helyreállítandó.
2. Az állandó hid építése megkezdendő.
3. A két körút és a két vasuti állomás-hoz vezető két sugárút ideiglenes kövezettel k építendő.
4. A vár lerombolása megkezdendő.
5. A nyilvános kertek ősszel kiültetendők.

Külföld.

Bismarck herceg bécsi találkozásáról hosszabb emlékiratot dolgozott ki s azt a császárnak küldte Baden-Badenbe.

Olaszországban nagyon neheztelnek, hogy Bismarck Bécsben csak a francia és török nagyköveteket látogatta meg, az olasz pedig nem.

A Keleti Rumélia és Bulgária közti határszabályozást öt szavazattal egy ellen elfogadta a nemzetközi bizottság. Az az egy szavazat a muszka biztosé volt. A francia biztos nem szavazott. Hir szerint Oroszország nem akarja elismerni a határszabályozást célzó határozatot, mivel ez nem egyhangul lett megszavazva.

Törökországból rémitő nyomor híreit hozták a levelek. Vannak ezredesek, írja egy tudósító, kiknek házában hónapok óta nem ettek egy darab húst s kik nem küldhetik gyermekeiket az iskolába, mert nincs cipőjük. A katonák néhol puskáikat adják el, csak hogy kenyeret vehessenek.

A francia legítimisták bankettekét tartottak Chambord gróf tiszteletére s föliratot intéztek hozzá, melynek végén az Istenhez fohászkoznak, hogy adja vissza nekik a "királyt."

A muszka és turkomanok közt ütközetre került a dolog Hiktpe mellett szept. 9-én. Az oroszok 12 ágyuval ostromolták a megerősített pontokat, melyeket több mint 30.000 teke-turkoman harcos védelmezett. Este megszállották az oroszok az erősítések külső vonalát. Éjjel az ellenség, miután több ezer embert vesztett, megfutamodott. Az oroszok közül 7 tiszt és 178 katona elesett; 17 tiszt és 234 ember megsebesült.

Csetevajót, az elfogott zulu királyt már várják a Fokvárosban, hol a vár helyiségeit rendezték be számára. Általában minden tétből kitűnik, hogy az elfogott tudatval bír királyi méltóságnak. Mikor a katonák el akarták fogni, s közeledtek hozzá, védőleg terjesztette ki karjait: "Öljetek meg, ha akartok, de ne érintsetek." Mindez összefüggésben áll egy zulu király személyiségével, hagyományos szentiségével. Meg is tesznek minden elővigyázatot, csak hogy kikerüljék azt, hogy ez elfogott monarcha bántalmatossá tárgya legyen. Kísérletben van három neje, leánya s vele van azonkívül még másik négy előkelő zulu.

Városunk tanügyi viszonyaihoz.

Egy tekintet hazai viszonyainkra, egy tekintet a nemzet s a protestantizmus történelmére, egy komoly, megfontolt pillanatot a jövőbe s mindenki bátran mondhatja: igen is van, még pedig nagyon nevezetesen misz s z i ó j a van Debreczennek.

Az nem lehet vita tárgyává sem tenni, hogy Budapest után Debreczen következik első helyen, mint műveltségi tekintetben első város s hogy tovább is az legyen, haladnia kell a kijelölt téren, mely a népnevelés, tudomány, ipar s közműveltség tere; s ezen haladni, a magyar nemzeti kultúrát bahaftas szellemben és irányban tovább fejleszteni, tökélesíteni, sőt azt virágzásra emelni egyedüli és legfőbb hivatása s feladata Debreczennek.

Az eddigi áldozatok azonban s jelentés szerint a mai időnek s korszellemnek és a közoktatási törvénynek nagyobb mérvű követelményei folytán a közművelődési intézeteknek előbbrevitele érdekében most már nem elegendők a vezérterep vivésére és szellemi központtal levdésre, hanem hogy az eddigi vezérterepet ki ne ejtse kezéből, a városnak is igyekeznie kell, az eddigieknél még nagyobb és futasabb áldozatokkal járulni a népnevelés és közoktatás ügyének oltárára.

Igaz ugyan, hogy van városunkban a) 43 felekezeti, 2 izraelita magán elemi nép- és 6 ismételő iskola; ezeken kívül b) közép iskolák közül: 2 gymnasium és 1 real-iskola, c) a szakiskolák közül: 1 theologiai és 1 jogi intézet, 1 fitanítő-képezde, 1 mezőgazdasági tanintézet, 1 földmives iskola, 3 leánynevelde, d) 2 kisdudóvoda, e) 2 árvaház, továbbá f) a tudományos és művészeti társulatok közül: 1 tudom. társulat, 8 önképzőkör, vagy egyeslet, 5 olvasókör, 2 nagy és 8 kis könyvtár, 1 nagy muzeum és 1 kis tanszermuzeum, g) 1 kép-égyjtemény, h) 1 nagy színház, i) 2 zenetársulat, zenede és k) 3 dalárda, de ez mind kevés még, mert jelszava korunknak „excelsior! excelsior!"

Szükségnek látja a jelentés, hogy kellő számu népiskolák legyenek építve, melyek befogadhasák a tanköteleseket; legyen elegendő tanterem, hogy ne szűkösüljenek össze a növendékek; legyen elegendő tanterem, mert a tanítók túlterhelése kétségessé teszi a tanítás sikeres eredményét. Hangsúlyozza a jelenés és oklevéles és állandó tanítók alkalmazását, a mi szerintem jogos kívánság.

Egétő szükségnek mondja a polgári iskolát fuk és leányok számára; hasonlóképp a iparos k mostani iskolája helyett, egy jól szervezett és berendezett ipartanodát, végre 3 kisdudóvoda s a Fröbel-féle gyermekkert mielőbbi felállítását.

E kívánságok teljesítése mindenesetre szükségesek, mert ezek városunk anyagi, szellemi és erkölcsi érdekeitől vannak sürgetve. Ezeknek teljesítése igazán misz s z i ó j a városunknak, sőt szerintem volna még több is, de a melyek csak pium desideriumok lehetnek, hisz annyi érdek vár kielégítésre és mindenik olyan első szeretne lenni a teljesítésnél, hogy igazán csak sok-sok év eredményeit merhetjük remélni e kívánatok teljesítésére. Sz.—s.

Egy népbank alapszabályai.

Folytatás.

VI. A tagok jogai és kötelezettségei.

7. §. A) Minden felvett tag az egylet pénztári készletéhez saját fizetési képessége s befizetett tőkéhez aránylag — a mi felett az igazgató választmány határoz — igényt tarthat kölcsönre.

b) Joga van 10 év alatt betett pénzét 5%-os kamattal és a kamatok kamataival együtt az egyletől követelni.

c) Joga van az egylet közgyűlésein és választásainál szavazattal befolyjni.

d) Joga van joga más kölcsönkérő egyleti tag helyett kezelni ajánlkozni az általa befizetett tőke erejéig, még az esetben is, ha ő egyéb vagyonnal nem bírna, Midőn azonban saját hitelképességét más kölcsönkérő javára sem jti ki, önmaga számára addig, a míg a kezességi összeg törlesztve nincs, újabb hitelt nem igényelhet.

8. §. Vizsont minden tag köteles:

a) A heti-betételt minden vasárnap délelőtt 11 órakor az egylet pénztárába befizetni, szabadidőben áll a tagnak heti-betételt előre hosszabb időre is letenni, de ebből semmi előjogot nem igényelhet.

b) A ki a tagok közül heti betételt befizetni elmulasztá, minden 10 krnyi betét után — letenkint egy krajczárt tartozik fizetni.

Megjegyeztetik itt azon tagokra nézve, kik több időre előre befizetik részleteiket, miszerint, ha az általuk előlegesen befizetendő összeg után jamaró kamatok késedelmesz idejére a késedelmi kamatot fedezték, könnyítést történhetik. Hogyha azonban a mulasztás 12 héten túl terjedne, — ha csak a választmány, különös fontos okoknál fogva, e tekintetben kivételt tenni nem kívánna, — a tagok sorából kitorolotik, s befizetett tőkéje az egyleti pénztár javára visszamarad.

(Folyt. köv.)

Napi hírek.

— Azon tisztelt előfizetőink, kiknek előfizetéseik a jelen évnegyedben, azaz szeptember hó végével lejár, valamint azokat, kik lapunkra előfizetni óhajtanak, a közöljő évnegyedre tisztelettel figyelmeztetjük.

Lapunk előfizetési ára:
 Október hóra . . . 1 frt 50 kr.
 Október-december 1/2 évre 2 frt 50 kr.

Előfizetési helyben Kutasi Imre könyvnyomdájában, — továbbá Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, s vidéken postautalványval minden postahivatalnál.

A „Debreczeni Ellenőr“ kiadóhivatala.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A kit senki sem szeret.

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

I.

— Olga, tedd be az ablakot, a levegő éles kezd lenni.

— Igenis, mama — viszonzá egy szerény, csöndes hang s a tabourettről felkelt egy fiatal leány.

— Tizenöt, tizenhat évesnek látszott az első pillanatra. Lehet, hogy pár évvel már több is volt, sőt ha az ember hosszasan szemlélte, csaknem husz évesnek mondta volna. Arcza sápadt volt s némi mértékben hiányzott róla az üdőség és vidámság, mely a hasonló korúak arcán ragyog; hanem minden mozdulata, egész lényé oly gyermektelnek látszott meg.

Öltözete is féligmeddig még gyermekies volt, rövid ruha egyszerű könnyű nyári szövetből. Eszre lehetett venni, hogy nem új s kissé kinát már bejőde, de mindegy isz lette gyermekét fényéhez. Szőke haja leeresztve, mint a hogy még iskolás lányka korában hordta; különben gyönyörű formájú piczi keze kissé elhanyagolva, meglátszottak rajta a tü és a tinta nyoma.

Arcát szépnék talán nem lehetett mondani. Különböz az a dolog az, a mi fölött legnehezebb itéteket hozni. Neked ez a szép, nekem amaz, mindegyikünknek más. Anyi bizonyos, hogy valami vonzót mégis talált az ember e kedves gyermekarczon s e szelid kék szemekben.

A delnő, a ki vele szemben ült, a legteljesebb ellentétet képezte. Drága pongyolában öltözve, hanyag keressétséggel dőtt hátra a támlásszékekben; gyárúkkal rakott ujjai pongyolájának selyem fodrával játszódoztak. Arcza a rizsportól finom fehér, haja — nem tudjuk a természetettől-e vagy a művészet segítségével — fényű fekete. Még mindig szép aszszony volt s egykor még szebb lehetett; de az a finnyáskodás, mely egész jénység elterült, az az affektálás öltözésben, hangban, arc kifejezésében visszatartólag hatott az emberre, már tudniillik a magam fajta emberre, a ki sz ilyesimben nem szeret gyönyörködni.

Lehet, hogy akadtak, a kinek sz tetszett. Sőt bizonyosan is tudjuk és ha nem restelnék pletykázni, furcsa történeteket beszélhetnének, olyan történeteket, a miket aligha szivesen hallgatna a delnő tisztelt férje, Donát Károly ur.

Na de minek emlegessük? Elmúlt esőnek nem kell köpönyeg. Az mind régen történt s ha Donát Károly ur nem járt akkor utána, boldonság volna, hogy mi most bolygassuk.

Micsoda lelkiismeretlenség volna egy há-

szonnyú éves boldog házasságot megzavarni. Ha Donát Károly urnak nincs kifogása, nekünk sem lehet. A delnő különben is átlépte már a végzetes negyven évet s orvosának tanúsága szerint nem is lévén valami heves vérmérsékletű, Donát Károly urnak nincs mitől félni.

Tüz, láng soha sem lobogott a szép aszszony szívében. Mindig nagyon biggadt és szenvedélytelen maradt az. Már tizenhét éves korában, mikor férjhez ment, jelét adta biggadt belátásának.

Szegény leány volt; atya valami kiadóhivatali segéd vagy valami ilyenféle a város házában. Nem emlékszem pontosan a hivatalos titulusára, de nagyon szegény ember volt, a ki hátul egy kis udvari szobácskában kucorgott s mindig adós maradt a lakbérrel egykor évnegyedről a másikig, mig utóljára egy generalis quittelésel véget nem vettek ennek az állapotnak. A házi ur nőül vette a szép leányt.

Régi dolgok ezek s a delnő sem örömet gondol vissza azokra az időkre. Ah, az egész élet oly fád, oly unalmas, mult és jelen, mind!

Gyönyörű tavaszi nap sűt ott künn, vídám fecskék röpködnek a házak körül, éledni látszik még a holt város is, a kövek, az utcák. A delnő elfordítja fejét. Unatkozik.

— Olga, olvass valamit, szől ásitva.

— Olga fölkel s egy könyvet hoz az asztalról. Eleinte halk hangon, aztán mindegyre-növekvő érzellemmel kezd olvasni.

— Ah istenem, milyen szinpadiasan ejted ki a szavakat! — szakítja félbe a delnő arcántorogva.

— Olga elpirul és elakad. Aztán halkán, félénken folytatja újra. A delnő elfordítja fejét s szórakozottan nézget ki az ablakon.

— Oh be unalmas! — szólal meg egy idő múlva.

S ajkát biggyeztetni és kezével int a leányának, hogy hagyja abba.

— Hátha valami mást olvasnék, mama? — szól a leány félénken.

— A delnő csak kezével int, hogy nem kell. A könyv mind oly unalmas, az emberek unalmasok, még a fecskék is kik ott röpködnek az ablak körül, oly unalmasok örökös együgyű csicseregésökkel.

Olga szóltan leteszi a könyvet s valami kézi munkát vesz kezébe. A delnő szórakozottan nézgeti merengő nagy fekete szemével ujjait a körömetek. Egész arcza azt látszik mondani; unatkozom, végtelen unatkozom!

Körmeiről aztán alászáll tekintete a földön fekvő szőnyeg virágaira s vonalról-vonalra követi a nagy piros, zöld, sárga leveleket. Aztán abba is beleun s megint kitekint az ablakon.

— Hány óra, Olga? — kérdezi ásitva.

A fiatal lány félénken válaszol: — Fél-tizenkettő, mama.

— Csak! — sohajt fel a delnő.

S aztán megint tompa — gondolatnélküli merengésbe sülved.

— Eszre sem veszi, hogy az ajtó nesztelen kinyílik s belép egy nyalka, fiatal huszártiszt.

— Bon jour, madám.

— A delnő föltekint s hideg közönyös arcza fölmelegszik.

— Te vagy, Frigyes? — szól mosolyogva.

— En vagyok.

S a csinos huszártiszt cizrogatva kezébe veszi anyja kezét s megcsókolja.

— Mit csinál az én szép mamácskám?

— Unatkozom, Frigyes, — viszonzá a delnő. Mily jó vagy, hogy eljöttél; legalább van valakim, a kivel egy szót szólhatok.

A csöndes, fiatal leány félrehajlja fejét s egy pár könyccsепpet rejt el szeméből.

— Apropos, téged észre sem vettelek, — szól most a fiatal tiszt a leány felé fordulva. Mi újság, Olga?

A leány erővel visszafojtja a zokogást, mely kitörni akart ajkán s csöndesen felel.

— Én már köszöntem neked, mikor bejöttél.

— Elhiszem, elhiszem, szól a fiatal tiszt, sarkantyút összeütve s vállait vonogatva; — de mikor olyan kicsi vagy azon a tabouretten és olyan szürke. Szürke ruha, szürke haj, szürke szem. Parbleu, nem látlak csupa szürkeségtől.

(Folyt. köv.)

Az Ellenőrzési szemle ügyében a városi tanács következő határozatát megküldte. A cs. és kir. 39-ik gyalog seregre hadkiegészítő kerületi parancsnoksággal egyetértőleg megállapított terv szerint az ellenőrzési szemle városunkban a cs. és kir. 39-ik gyalog seregrebéli katonákat illetőleg 1879. évi okt. hó 20. 21. 22. és az idegen ezredbeli katonákra vonatkozólag Okt. hó 23. és az idegen származású de városunkban tartózkodó bármely fegyvernemhez tartozó katonákra nézve okt. hó 24. a pótszemle végre 1879. évi November hó 8-án reggeli 8 órakor a Csapóutczai Kovács laknyában fog megtartatni. Mintán az ellenőrzési szemle megjelenni kötelezett katonák behívása az eddigi szokott módjól eltérőleg a felsőbb rendelések és a nyilvántartási utasítás 32-ik szakaszának 9-ik pontja értelmében nem hívható meg, hanem az általános és nyilvános hírdetmények kifüggesztése és kihirdetése által eszközöltetik, az ellenőrzési szemlére minden bármely fegyvernemhez tartozó hadseregbeli, s tengerészeti tartósan szabadságot és tartalékos katonák különbség nélkül arra, ha valjón az Debreczenben illetékes, vagy pedig városunkban csak ideiglenesen tartózkodók, katonai igazolványi könyvecskéje, s a köztársasági bizottsági bizonyítványának ehhez való mellékelésével, a fentieket helyen és időben minden további idézés v. felhívás beváltása nélkül az ellenőrzési szemlére megjelenni tartozik. Hogy pedig az ellenőrzési szemlék által mindenki foglalatosságában a legrovidebb ideig pótlótlanság, a megjelenésre következő sorrend állapították meg egymást: Az 1879. évi október hó 20-ik napján az 1869. 1870. az 1879. évi október hó 21-ik napján 1871. 1872. 1873. 1874. az 1879. évi október hó 22-ik napján 1875. 1876. 1877. és 1878. évben a cs. kir. 39-ik gyalogseregrebéli sorozott debreczeni illetőségű, az 1879. évi október hó 23-ik napján 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. és 1878. évben sorozott debreczeni illetőségű más fegyvernemhez tartozó huszár, tüzér, tengerész, szekerész stb. és 1879. évi okt. hó 24-ik napján Debreczenben tartózkodó idegen származású bármely fegyvernemhez tartozó — cs. kir. szabadságos és tartalékos katonák. — Végre az 1879. évi november hó 8-ikán tartandó pótszemlére minden a főszemlére elmaradtakat tartozókat a fentebb kitűzött helyen és

időben ideje korán és pontosan megjelenni. Az ellenőrzési szemlére megjelenni nem kötelezettek azok, kik az 1873. évben tényleges szolgálatban állottak. — továbbá katonai kiegészítésben, vagy fegyvergyakorlatban részt vettek. Ha valaki a megjelenni kötelezettek között a pótszemlére is eljövő ok nélkül elmarad, az katonai fegyelmi büntetés alá fog vonatni. Kelt Debreczenben, 1879. évi szeptember hó 26-án. A városi tanács.

A gazdasági tanintézet új épületének tervezete fölött értekezlet tartott tegnap a polgármester ur elnökölte alatt. Részt vettek azon Gerster Kálmán építész, Domokos Kálmán a gazdasági tanintézet igazgatója s a városi főmérnök. A megállapodás az lett, hogy mintán a megváltozott viszonyok, különösen a reáliskola épületének hosszabb időre elmaradása miatt az ezelezt négy évvel készült terveket meg nem maradhatnák, csupán a gazdasági tanintézetre készítették új terveket; egy egészen különálló épület, és így kialakításban ahoz hasonló, a melyet a pályázat alkalmával Gerster Kálmán bemutatott. E végbéli a tervek kiadatnak Domokos Kálmán igazgatónak, hogy a beosztást illető szükséges változtatásokra megjegyzéseit és javaslatát állítsa össze, miután Gerster ur elfogja készíteni az új tervet, a mely még az év folyamán közgyűlés elé kerül s így reményleni lehet, hogy az építkezés még a jövő tavasszal kezdetét veszi s az új tanintézet mához kétféle rendeltetésének átadatik.

A múlt évi helyb. egyéves önkéntesek közül csak ketten tettek le a tiszti vizsgát. u. m. Fancsovics Mátyas, és Kovács Lajos. Ez utóbbi valóságilag meg is maradt a katonai pályán.

Pompeji és Herculánium elpusztulásának ezerévesfordulójára sept. 25-én volt. Ez alkalommal több kirándulást terveztek a romokba, a kiasott utcákát és tereket fölvirágozták, föllobogózták. Az ünnepélyen több tudományos testület küldöttsége, olasz és külföldi tudósok és utazók vettek részt.

Paris „Vörös hajú”-ja, a világhíros demimondejának királynője Cora Pearl meghalt. Az utóbbi időben már csaknem egészen elfeledve élt. Csak akkor beszélték róla, mikor elárvereztette palotájának összes bútorát. Pedig a második császárság alatt nagy szerepet játszott. Ezrével számlálhatta imádjait,

közöttük a vörös herceget is. Óriási pénzüsszeget kapott, de a rémítő peuzt, a mely könnyen kapta, oly könnyelműen pazarolta el. Sokan jutottak miatta tönkre. Többben lőttek miatta főbe magukat, többi között az ifjú Duval is, a párisi híres etternek megalapítójának fia.

Ez is röpülő gép. Kőszegről írják: „Itt a napokban egy fiatal ember új módját találta fel a repülésnek. Ugyanis mindenik kiterjesztett karjához hat kifejtett, erőteljes ludat erősítettett oly formán, hogy a ludak lábainál fogva voltak zsinagokkal a karokhoz erősítve. Azután a ludakat egyenes repülésre indították, s a fiatal ember elkezdett emelkedni. Talán még most is repülne, ha a ludak egy rakás kukoriczát meg nem pillantanak s arra le nem telepsznek.

Az egyéves önkéntesek, kik szolgálati éveiket 1879/80-ban tölték le, ma öltöznek fel, míg azok kiknek az év már letelt szintén a mai napon szabadságoltatnak. Az előbbieket között van szintarsulatunk jeles tagja Traversz István is, továbbá Csengeri János tanár, ki épen most készült el Catulus fordításával, melyet a Kisfaludi társaság fog kiadni és Szombathy János a „Debr. Nagyv. Ert.” szerkesztője és lapunk munkatársa. Mi részünkről kívánjuk, hogy legyen könnyű nekik a bonyu és a „czakumpak.”

A vasárnap. Szeptember hó 28-án tartott lövészet eredménye: Bevétel 16 forint 80 k. Kiadás 14 forint 20 kr. maradvány 2 forint 60 kr. Díjazott: ifj. Barcsay Miklós legtöbb lövéssel 1 dr 1 frtos talált.

A philoxeráról, mely Peerben Serly Ödön szőlőjét pusztította Dr Serly Gusztáv szathmármegyei főorvos az „E-r”-ben hosszabb levelet közöl s különösen a hegyi szőlők megvédésére a talajnak székén e g g e l i m e g m e r g e z e s e t ajánlja, de szerinte a kiirtás legbiztosabb módja az volna, ha a kormány és ezimen megadná a szőlőtermelőköt, kik szívesen meghoznák az áldozatot, melyet a sorscsapások kénszerűsége fájdalom megkövetel.

Újtalálvány. Arany, ezüst, bronz és mindenféle ércanyagból készült tárgyak tisztítására legalkalmasabb szer a nem régiben feltalált brilliánpor, melynek használata mellett az érc-tárgyak arany fényre csiszolhatók. Kapható Müller Ede bécsi nagy-

kereskedésében a vásártéren, hol egyszerűen mind kitűnő kivitelű olajfestményeket is igen jutányos áron lehet szerezni.

Hasznos tudnivaló. Megverni valakit, az csak 50 frtba kerül; de kiírni az újságba, hogy valakit megvert az ember, azért két hónap fogság vár az illetőre. — Ezt a tanúságot merítheti mindenki, a kinek netán hasonlóra volna kedve, ama két tárgyalásból, mely a fővárosban lefolyt s melyek egykérő „Verekedő doktorok” czim alatt tegnap már megemlékezünk. A verekedésért, mint jelentették, dr. Krick Árpád csak 50 frt bírságra ítéltetett; de annak hírlapban közvételéért a tegnap lefolyt esküdtzéki tárgyaláson két havi fogságot kapott. — Biz ez kissé csodálatos.

Mikor a cigányok mulatnak. A napokban történt egy kisebb kávéházban, hogy egy cigánybanda, mely nem annyira huzza, mint inkább fujja a magyar nótákat unalmában szórakozást keresett s e végből egyet kizemelték a tagok közül, a ki is halottként fekdődjön végig a billard asztalon s ha majd kifeszítették, felkötötték állat, akkor szép trombitászt kísérte mellett el is fogják temetni. Ugy is lön. Hanem mikor az eltemetési processura került a sor s a tetszalott a korcsmában körül hirczoltatott, a véletlenség úgy akarta, hogy a nagy nevetésnek miatta elejtett s a halotton megessett az a szerencsétlenség, hogy kitérte a lábát. Volt aztán látás futas doktor után és a „halott” még ma is sinli eltemetésekor szuevedett ficzarnja.

Színházunkban mint tudva van, a bérlés f. hó 7-én veszi kezdetét. Az igazgató helyes tapintattal úgy intézkedett, hogy egy a páratlan, mint a páros bérlek új darabot kapjanak első alkalommal. Így a páratlan bérlek első napon „Pry Pál”-t, a páros számuak pedig a „Törvénytelen fiu”-t fogják láthatni. Mindkettő híres udonság és a pesti nemzeti színházunk repertoire darabja.

A depr. iparos iskola f. hó 20-ig szintén beza-atott, működését tehát csak akkor fogja megkezdeni.

Az aszfaltírozás már annyira előrehaladt, hogy remélhető annak rövid időn való befejezése. Már a nyugati oldal nagyrészen is felszedték a kőburkolatot és az as-

zfaltírozás akadály nélkül rohamosan halad előre.

Ujfalussy István városunk jó képzettségű fiatal ügyvédek egyike a Piacz-Szécsényi utca sarkán levő gr. Dégenfeld háznál ügyvédi irodát nyitott.

Ki eszik a világon legtöbb sonkát. Ez bizony nem más mint a rojt kovács. Ez a derék ember egyezsége lépett a falu gazdáival, hogy minden eke után fizessenek neki az egész évben eszközölt és eszközendő munkáért télen egy hátulós füstölt sonkát és egy pengő főrest mely mindig az aratás idejében lézzen fizetendő. A napokban egy közeli birtokos és egy városunkbeli iparos látogatta meg a kovácsot csupán azért, lez-e főtt sonka az asztalán. Csakugyan két főt sonka ott volt beterve az abrosz-zséllel. Rojton jelenleg van 200 eke tehát a 200 sonkát biztosan kapja meg a kovács, mint a tiszteletes ur a maga köpöce gabonáját.

Husárak megállapítása bejelentve 1879. okt. 1-től 8-ig következők: 40 kr Szilágyi Gábornál szentanna utca régi székben, Furst Mátysnál hatvan utca 2047. sz. a. 42 kr Furst Mátysnál csapó utca 10. sz. a. 44 kr Gyarmati Istvánnál csapó u. 2288. sz. a., Nagy Mihálynál csapó u. 794. sz. a. Rácz Lajosnál péterfia u. Rácz Györgynél Rózsater 6. egyházter 344. sz. a., Rácz Györgynél czeleg u. 2299. Várad u. 2121. rózsater 6. sz. a. s végre Szentesi Istvánnál szentanna utca 2256. sz. a. Minden többi mézárszékében pedig 46 kr. Debreczen, 1879. szeptember 17-én. Debreczen város kapitányihivatala.

Közgazdaság.

„Adria” név alatt több angol vállalkozó hajózási társaság állít föl, mely rendszeres szolgálatot fog fenntartani Fiume és Glasgord között.

Az osztrák kereskedelmi kamarák prágai nagygyűlésén, mint a „P. Lloyd”-nak Prágából távirják, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke, báró Kochmeister is részt fog venni.

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértési Arnold.

Ügynökök nélkül előnyösebben lehet varrógépeket vásárolni.

A LEGKEDVELTEBB VARRÓGÉPEK FŐRAKTÁRA

Holvay Gyulánál Debreczenben.

A legkövetesebb varrógépeket jótállás mellett csekély részletfizetésre, tisztelettel ajánlom dusan felszerelt raktáromat. Ugynevezett ügynökök, utazók és ajánlók, melyek más fajta varrógépeket ajánlanak és házalnak **csak azért**, hogy nagy ajánlói díjat kapjanak, melyet természetesen a vevőn kell nekik megvenni, üzletemből végképen ki vannak zárva és saját meggyőződésére minden gépvélti tisztelettel kérem varrógép vásárlásnál — melőzve a fentemlített ügynököket — egyenesen üzletemet szerencsételni, miután oly előnyöket nyujtok, mint itt senki.

Különös figyelembe ajánlom az új európai Singer családi varrógépeket, melyek mindentelje más bármilyen megnevezés alatt létező varrógépek minden tekintetben óriási módon felülmulnak.

HOLVAY GYULA,
a varrógépek főraktárának tulajdonosa Egyháster

THE SINGER MANUFACT. COMP. NEW-YORK.

A világ legnagyobb varrógép gyára.

Az eredeti Singer varrógépek

teljesen új: jószág, czél szerű alkalmazhatóság és tartósság által s ezen előnyökkel fogva a más fajta és utazott gépekkel kedveltebbek; mint azt az évenként emelkedő mennyiség is mutatja, mely most több mint felel teszi ki az összes amerikai gyártmányt.

Az eredeti Singer varrógépek
legjobb sokoldalúsággal bírnak s a legkövetesebb segédességekkel látják el s a legkülönlegesebb czélokra rendezték be: családi használatul kéz vagy lábbal hajthatók s a kézműipar minden szakának, u. m. szabók, cipészek, karpitosok, könyvkötők, kalapgyárosok stb. megfelelnek.

Az eredeti Singer varrógépek
az egyedüliek, melyek egyszerű czélirányos s könnyven megtanulható szerkezettel bírnak, melyről nemcsak a számos kiemelt legnagyobb kiállítás díjak tanuskodnak, hanem azon körülmény is, hogy azok majd minden varrógép gyárosnak mintaképpül szolgálnak.

Az eredeti Singer varrógépek
gyári áron s minden árfelelemel nélkül hetyekénti létezés és pedig **1 1/4 frt.** részlet összeg mellett is adhatók el, hogy ez által a kevesebb vagy-nos osztályok is megkényeztetők egy ilyen kereseti forrásul szolgáló eszköz beszerzésére.

Az eredeti Singer varrógépek
csak úgy találhatók, ha az itt látható gyári jegyet, valamint a gép karján a „The Singer Manufacturing Co” föliratot viselik s egy G. Neidlinger aláírással ellátott igazolvánnyal (jótállási ir) ellátva, tőkéltes jótállás mellett adhatók el s kaphatók kizárólag egyedül: **NEIDLINGER G. piac-utca 2145-dik szám (Pércsisor.)** (278 9-7) A „The Singer Manufacturing Comp. New-York” főügynöke.

Fogfájás
c: upán a **FEYTONA** | higyl
de
által távolítható el, | néz meg
kinek.
Debreczenben
Dr. ROTHSCHECK V. EMIL-nél.

Dr. Tihanyi Sámuel
orvos, sebész, szülész, szemész-
dor, fül-orvos.
a bécsi közkórház v. másodorvos.
Rendel 11-12 és 2-3 Debreczen, nagy-
csapó-utca Hajdúház szegletén 11. Csathy
Károly könyvkereskedése felett.
(324 2-20)

SALZMANN LAJOS

FÉRFI DIVAT üzletmenek

a templombazár épületből a város háza alatti volt Molnár Sámuel és társa czég üzlethelyiségének részébe történt

átvétele alkalmából árutáramat

a lehető legteljesebb választékban legujabb divatu cikkekkel, névszerint:

kitűnő minőségű és szabású férfiingekkel

ugyszintén nyakkendők, gallérok, kézelők és zsebkendőkkel, legujabb divatu kemény és puha, nemez és posztó

KALAPOKKAL,

bőröndök, esernyők és cipőkkel, nem különben jó minőségű

ferfi, fiu és gyermek készruhákkal,

és egyéb férfi cikkekhez tartozó árukkal, a vásárjéremű közönség lehető legnagyobb igényeihez képest ellátom; midőn tehát a t. közönség becses figyelmét bátor vagy felhívni, legjutányosabb árak mellett pontos kiszolgáltatást ígérve maradtam

(303 8-?) **SALZMANN LAJOS.**
ferfi divat üzlete

LEGBIZTOSABB

poloska irtó szer

cs. kir. kizáró szabadalmat nyert rendkívüli hathatós

poloska irtó szerem főraktára

Szepessy Antal ur diszaru kereskedésében a városház alatt és Gerébly Fülöp ur fűszerkereskedésében, ugyszinté kapható Szűcs Antal ur dohány kereskedésében a czeleglédutzára néző városház alatt, **ára 40 krajczár.**

Minden nagytás nélkül határozottan állithatom, hogy bármily nagymértékben legyen ezen undorító féreg több rendbeli meszelés és festés után is elterjedve, annak tökéletes kiirtására egy nyoloz literes korsó, mely négy szoba behuzására elegendő, **ára 8 forint 50 krajczár,** kellő utasítással ellátva.

Sarkady József,
Debreczenben.
Gyártmány helyiség varga-utca, külsősor 3427 a vasut közelébe
300 3-3.

Eladó téli almák.

kézzel szedett többféle válfaj

téli alma arany parmain, Remetek száz számra eladó Teleki-utca 2167. sz. a. Király Mihálynénál.

Megrendeléseket elfogad Klimó Aurél, Etrich testvérek üzletében.
(324 2-3)

PILEPSIE

(Nehézkor) gyógyít levélileg dr. Killisch, különleges orvos Drezdában, (Neustadt). Eredmény legbiztosabb, mivel már 11,000 eset gyógykezelve lett. (118) 14-15

Leitner H. Bécsből

ajánlja a jelen vásár tartama alatt a legujabb divatszerinti nagyválasztékú

Őszi és téli

Női (confection) ruha-készletét,

u. m. felöltőit, paletóit, köpenyeit, utazó- és esőköpenyeit

a legjutányosabb árakon.

Az áruhely a vásártéren saját épületében létezik.
325 1-3